

Немченко В.В.

*доктор економічних наук, професор
зав. кафедрою обліку та аудиту*

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДОТРИМАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Знання про академічну доброчесність необхідні і обов'язкові як для студента, наукового працівника, викладача, так і практикуючого фахівця і суспільства в цілому. Це є не лише обов'язком законослухняного громадянина, етичних міркувань, а і необхідною складовою в сучасному управлінні і діяльності будь-якого підприємства.

У той же час, з розвитком науково-технічного прогресу можуть виникати проблеми, які не дозволяють, заважають ідентифікувати авторство дослідження.

Основна мета виступу полягає у тому, щоб запобігти порушення академічної доброчесності і обґрунтувати необхідність розробки відповідного законодавства з урахуванням сучасного науково-технічного прогресу.

Так, відомо, що академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

Академічна доброчесність передбачає посилення на джерела інформації у разі використання розробок, контроль за дотриманням авторського права, законодавства та інше. Не зважаючи на це, сьогодні у наукових дослідженнях зустрічаються порушення академічної доброчесності, до яких відносять:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикацію;
- фальсифікацію;
- списування;
- обман;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання.

В умовах інформаційного суспільства, інколи і досвідчена людина не завжди в змозі знайти порушення академічної доброчесності. Тому, виникає потреба розробки технічних засобів, які повинні допомогти людині для того, щоб управління будь-якою діяльністю було сучасним і ефективним.

Слід відзначити, щоб запобігати порушенням академічної доброчесності розроблені і працюють відповідні програми для перевірки дипломних робіт, дисертацій та інших, що дозволяє не допускати порушення. У той же час, ці програми суттєво відрізняються і можуть в деяких випадках «пропускати» порушення академічної доброчесності.

На нашу думку, широкі можливості у дотриманні академічної доброчесності відкриває штучний інтелект, який вже широко використовується у розробці і створенні сучасної зброї (літаків, роботів та інших).

Кібербезпека, яка побудована на штучному інтелекті дозволить миттєво оцінювати ризики, моніторити інформаційний простір та попереджати не тільки порушення академічної доброчесності, але й крадіжку інформації.

Нові технології, які з'явилися з розвитком науково-технічного прогресу дозволить людині займатися творчою діяльністю, а скучну, рутинну роботу «передати» штучному інтелекту.

Сьогодні штучний інтелект вже почав широко використовуватись в економіці, в урядах окремих країн, що автоматично вирішують проблему порушення академічної доброчесності (обман, хабарництво, фальсифікацію). Так, прем'єр-міністр Румунії назначив своїм помічником штучний інтелект за ім'ям «Іон» [1]. Його завданням стане сканування соціальних мереж для інформування уряду у режимі реального часу про побажання і пропозиції румун.

Безумовно, використання таких технологій дозволить подолати академічний плагіат, самоплагіат, фабрикацію, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання. У той же час, будуть виникати інші проблеми, пов'язані з академічною доброчесністю – як визнати авторство дослідження та інші. Наприклад, як визнати, хто автор статті – людина чи штучний інтелект.

Отже, сьогодні вже зараз необхідно терміново розробити законодавство, яке пов'язано з академічною доброчесністю з урахуванням науково-технічного прогресу, і в першу чергу – використання штучного інтелекту у вищих навчальних закладах та наукових установах, на підприємствах – це дозволить не лише ефективно і етично управляти діяльністю, а і зробити значний внесок у розвиток суспільства.

Список використаних джерел:

1. Прем'єр Румунії призначив «радником» робота зі штучним інтелектом. Європейська правда. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.euointegration.com.ua/news/2023/03/1/7157168/>.